

Zápis z 21. zasedání Výboru pro socio-ekonomický rozvoj Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR)

26. ledna 2017, Úřad vlády, místnost č. 179

Přítomní: Lubomír Chaloupka (MF), Oto Hampl (MZe), Miroslav Hájek (ČZU), Martin Hronza (MPO), Ivo Kaplán (EUF), Viktor Dušek (CSBSD/ KPMG), Václav Klusák (ÚV), Martina Pásková, Michal Pícl (ÚV ČR), Zbyněk Machát (ÚV ČR), Jana Simonová, Václav Šebek (ÚV), Ondřej Charvát (ÚV)

Hosté: Hana Stelzerová (Česká ženská lobby)

Body programu:

- 1) Postup přípravy *Akčního plánu Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje*. (Gabriela Nekolová, DiS., Odborný konzultant pro Ústecký kraj, Úřad zmocněnce vlády pro Ústecký kraj)
- 2) Prezentace studie *Souhrn způsobů hodnocení kvality a odolnosti infrastruktury*, kterou pro OUR zpracovala VŠB-TU Ostrava
- 3) Stav mezirezortního připomínkového řízení strategie ČR 2030
- 4) Zhodnocení práce Výboru pro socio-ekonomický rozvoj za rok 2016
- 5) Plán práce v roce 2017
- 6) Různé

A. Chmelař přivítal členky a členy výboru a zahájil jednání výboru představením programu. Uvedl jako první bod jednání představení Akčního plánu Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje. Dobře provedená restrukturalizace by měla vyřešit nejpálčivější problémy české ekonomiky.

K. Tichý, zástupce Úřadu vládního zmocněnce pro Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj, představil koncepce rozvoje těchto krajů a restrukturalizaci hospodářství. (Prezentace je přílohou číslo 1.)

A. Chmelař v debatě zmiňoval strategie podobně, jako vize ČR 2030 chybí dobré prostředí, aby se v kraji děli dobré věci. Pokud chcete pěstovat houby, musíte jim vytvořit podmínky, až se dostanou spóry. Dlouho se mluví o tom, že bys se kraje měli specializovat, podle Chmelaře by bylo možné využít stávající prostředí k rozvoje, zejména chemický průmysl, například farmaka, případně přivést např. německou partnerskou firmu a s ní spolupracovat na mnoha úrovních. Cílem by byl velký sektorový projekt, který by řešil rozvoj krajů na mnoha úrovních, od malých podniků, přes vzdělávání.

K. Tichý vysvětlil, že hlavním musí být idea, kam by se měly jednotlivé kraje dostat. Těžký průmysl skutečně představuje komparativní výhodu, například v UK by mělo vzniknout Centrum chemické kompetence, fungují zde velké chemické firmy Unipetrol, Unicre, existuje spolupráce s vysokými školami. Klíčem je ale také zlepšení kvality. Další příležitostí je nově nová fakulta lékařských studií při Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem, kterou budované

při UJEP farmaceutický průmysl, celkově je Ústecký kraj připraven na velké investory typicky z oblasti chemického průmyslu.

Jiná situace je v Karlovarském kraji, kde je tématem číslo jedna lázeňství, plánuje se zde i rozšiřování programů vzdělání UJEP. V Karlovarském kraji je důležité lázeňství, což souvisí i s rozvojem vzdělání v této oblasti. Počítá s tím i další rozšiřování nabídky univerzity UJEP. V MK kraji se posilují dlouhodobé, nicméně zde je výzkum a vývoj na vyšší úrovni, respektive rozvinutější.

I.Kaplan: poznámky, tři regiony s dlouhodobými problémy, ale jsou zde podstatné rozdíly mezi kraji, zejména MK je na tom mnohem lépe v rozvoji výzkumu a vývoje, IT for Innovation superpočítač, velké množství univerzit, což by se mělo zohlednit a

Sociální pilíř – všechny kraje ústecký a MK mají problémy s nepřizpůsobivými, kraj dosáhl hranice přirozené míry nezaměstnanosti. Proto je důležitá dlouhodobá práce s nezaměstnanými, existuje řada projektů financovaných z EU, nezbytná je ale kontinuita, není možné řešit problém během čtyř let, ale v řádu desítek let, respektive za dvacet let.

Image – Je potřeba zlepšit představu o Ústeckém kraji, protože zde je hora říp, zahrada Čech, Česko-Saské Švýcarsko, což ale UK neumí prodat.

K.Tichý: Specifikum MSK kraje je v tom, že sice má nejlepší výchozí pozici, zároveň zde hrozí ale největší nebezpečí. V případě UK se vede 25 let debata o neprolomení limitů těžby hnědého uhlí, která by v nejhorším případě připravila o práce 2000 lidí, tak v případě MSK je to 8 000 – 10 000 pracovních míst přímo ohrožených v případě krachu OKD. Práce se sociálně slabými projektů je celá řada a je to na velmi dlouho dobu. Co se týče obrazu UK. Minulý rok jsme jednali s polskými představiteli Unipetrolu, kteří obdivovali krajinu. Brána do Čech jako je Labe a Česko-saské Švýcarsku má dobrou pověst, málokdo ji ale spojuje s UK.

M.Pásková: Otázka je to spíše politická, souhlasím se základní vizí a zaměření kraje by měl kraj vypadat za 20 -30 let. Měla by se ale vytvořit základní představa, tedy to na čem je shoda. Musí ale někdo spolu vytvářet ut vizi a sdíleá vize o obrazu za 30let je skutečně to klíčové pro každý kraj. Za mě určitě environmentální technologie a nanotechnologie, ale největší práce bude na společné vizi kraje.

K.Tichý: Největší mezery máme v rovině aktivního občanství, což je dáno i tím, jak byla historicky vytvářena struktura obyvatel UK a KVK.

J.Simonová: Lidské zdroje a sociální stabilita je klíčový problém všech tří regionů, nicméně to je způsobenou špatným stavem životního prostředí. Bez útlumu těžby nebo omezení největších znečišťovatelů není možné do kraje přitáhnout vzdělané lidi. Nejdříve je potřeba změnit realitu, zejména poškozené životní prostředí, a pak až začít budovat image kraje. Bez toho region dopředu nepůjde, což ukazuje i problém s nezaměstnaností, což ukazuje i stav s nezaměstnaností, kde do těchto krajů přichází lidé, kteří pracovat nechtějí nebo nemají na vyšší životní náklady. Jinak to bude všechno jen iluze. Podobně je to na Ostravsku, kde se pravidelně překračují limity znečištění. Každý kraj by měl mít svou vizi, která bude skutečně řešit klíčové problémy každého z nich.

K. Tichý: Problémy s překračováním znečištěním jsou rozhodně klíčové, nicméně silně politické téma. Jen bych dodal, že UK se velmi vylepšil, zřejmě nejhůře na tom je MK.

A.Chmelař: Hlavní poznámka bude, že nejdůležitější je skutečně vytvořit obraz jak má budoucnost vypadat a k němu se pak posouvat. Regionální rozložení cen bytů se v posledních dvou letech dostalo až do neuvěřitelných výšin, zatímco v UK byla cena bytů neustále stabilních, zejména v Ústí nad Labem. Podobně jako v zahraničí by mohli lidé

z Prahy začít vykupovat byty.

Tichý: Sociální nůžky se obrovsky otevírají, skutečně za cenu metru čtverečního v Praze koupíte celý byt v UK. Proto také lidé z UK utíkají nebo dojíždějí do Prahy za prací, což zatěžuje infrastrukturu. Na druhou stranu například vědci z UJEPu jsou dost často z Prahy. Vysokorychlostní železnice směrem do Německa je dalším příkladem rozvoje, který by pomohl.

A. Chmelař: Zajímavé je, proč tedy lidé z Prahy nenakupují nemovitosti v UK, když jsou tak výrazně nižší.

K. Tichý: Podle mě je to tím, že UK má špatnou pověst regionu se znečištěným prostředím.

I. Kaplan: Německo pro nás není příliš dobrým příkladem, protože funguje velmi dobře. U nás se daří v některých oborech také, například právě vysokoškolští pedagogové si univerzitu v Ústí našli. Právě proto by tou cestou měli být investice do špičkových a výzkumných pracovišť. Podobně jako se rozrostla Mladá Boleslav díky firmě Škoda Auto.

K. Tichý: Ano to se děje, snažíme se do regionu dostat například pobočku TAČR, debatovalo se o přesunu Báňského úřadu, nicméně zatím to nevychází.

I. Kaplan: Díky obnovitelným zdrojům budou uhelné elektrárny do budoucna málo zajímavé, podobně jako tyto kraje funguje Alsasko – Lotrinsko, kde se přechod povedl. Problém je ale řevnivost mezi jednotlivými centry v kraji, bylo by potřeba udělat plány, které bude mít na starost jedno místo, například váš úřad.

J. Simonová: Znovu jsem si vybavila diskuze na začátku práce k ČR 2030 a těžbě hnědého uhlí a prolomení limitů těžby. Základem je, že lidé v krajích nemají vytvořenou vizi, ale čekají na rozhodnutí zvenčí. Uvažovali jsme o tom, že Karlovy Vary by mohly být centrem lázeňského, lékařského a terapeutického komplexu pro německé zákazníky. Návštěvnost by byla téměř stoprocentně zajištěna, ale nebudou tam jezdit, pokud tam bude špatné životní prostředí. Na jedné straně je tedy 2000 míst, o které by lidé z uhelného průmyslu přišli, na druhé straně je možnost vybudovat lázeňské centrum. Musí ale přijít někdo s vizí, kdo skutečně bude schopen situaci změnit a chtít vidět, jak by měly Karlovy Vary vypadat za dvacet let. Namísto toho zde stále těžíme hnědé uhlí a zřejmě tak budeme činit dalších dvacet let.

M. Pásková: Tady asi nevmyslíme radikální novou vizi, máme k dispozici řadu fundovaných studií a analýz z řady univerzit, nejen UJEPu. Ví se toho tedy hodně, ale máme ČR 2030, kde jsou výborné analytické podklady a na jejich základě se dají najít vize. Potřebujeme ale rozhybat místní politiky. Ty se musíme pokusit zmobilizovat, aby začali uvažovat dlouhodobě a mít alternativy, ze kterých budou moci vybírat.

V. Šebek: V prezentaci bylo zmíněno srovnání s Vesfátskem, ale neviděl jsem srovnání se Saskem. Inspirovali jste se zde při přípravě strategie, které jsou nám přece jen bližší.

K. Tichý: Ano, byli jsme v kontaktu zejména s Lužickem. Ti ale nejsou tak daleko, jsou spíše na stejném bodě jako my, ale zatím i oni připravují vize a plány podobně jako my.

A. Chmelař: Bez dobrého životního prostředí není možné nalákat nový druh služeb, ale zároveň je komplikované zrušit stávající provozy, kvůli neochotě místních firem a odborů. Zároveň zde existuje problém s přechodovým obdobím, kdy by probíhala sanace území. Otázka je, co by se dělo během tohoto období. Další téma je využití historických cest napojených na Německo, zda se s nimi počítá. A poslední otázka zní, jak by mohl socio-

ekonomický výbor pomoci rozvoji těchto krajů?

K. Tichý: Stezky na úrovni Sudet jsou poměrně parciální otázkou, a nejsme si jist, zda ji strategie věnuje velkou pozornost. Na úrovni přeshraničního setkávání to funguje dobře.

Z hlediska výboru je určitě důležité to, co zaznělo, tedy především potřeba silné vize zaměřené na místní leadery. Pokud byste měli prostor pro sledování vznikajícího akčního plánu strategie, případně pokud by bylo možné strategii připomínkovat ve fázi akčního plánu.

V. Klusák: Z hlediska přípravy implementačního dokumentu k ČR 2030 chceme také pohlídat koherenci ke strategii hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje.

O. Hampl položil otázku, zda se nějak změnila situace po krajských volbách na podzim roku 2016.

K. Tichý: V ústeckém kraji se situace nezměnila, v Moravskoslezském kraji vedení kraje strategii podporuje, v karlovarském kraji je ale situace nejkomplikovanější a zde jsme vysvětlovali důvody ke vzniku strategie, ale kraj se za podporu strategie postavil.

O. Hampl: V karlovarském kraji jsou veliké zkušenosti s technickými řešeními rekultivací, stejně jako s technické řešení samotné těžby, které by mohly být atraktivní i pro další.

K. Tichý: Důležité je v tomto směru rozvíjet skutečně revitalizaci území po těžbě, které by nabídly nové využití místa, které nebudou mrtvým prostorem.

I. Kaplán: Stále nechápu, proč neumíme říct o peníze z evropských fondů, ale dokonce odmítáme ty, které sem míří. Národní rozvojová banka zatím stále příliš nefunguje, bylo by dobré tlačit na managery této banky, aby vytvořili investiční plány, což požaduje ministerstvo financí. Nejsme schopni využít peníze z tzv. Junckerova balíčku, který nabízí 600 mld. EUR.

M. Hronza: Důležité je, aby se strategie soustředila na jednu nebo několik málo vybraných témat. Klíčem je dotáhnout do krajů významnou investici, která na sebe nabalí další. Nicméně to je ale proti duchu podpory podnikavosti a podpory malých a středních podniků, jak je definuje ČR 2030. A otázka je, jak definujete podnikání s vyšší přidanou hodnotou.

K. Tichý: Inovační centrum Ústeckého kraje upozorňuje kraje na to, že je potřeba inovativnost projektů hodnotit a rozvíjet. Podpora podnikavosti je ve strategii akcentována, jak podpora malých a středních firem, tak rozvoj nových firem a podnikavosti, včetně znalostí o principech podnikání.

J. Simonová: Existence Junkersova plánu by mohla být využita pro rozvoj právě takových projektů, ale je potřeba jej doplnit zmíněnou vizí. Začít na úrovni celků, jako jsou dopravní řešení pro kraj a pak hledat peníze na evropské úrovni. To by mohlo přesvědčit například vzdělané lidi, aby do regiony šly.

H. Stelzerová: Klíčová je podle mě kvalita života. Ústecký kraj má jeden z nejhorších výsledků ve vzdělávání, podobně špatná je i lékařská péče. Mikro ekonomika a podnikání je jedním ze způsobů, jak mohou ženy vstupovat do ekonomiky.

O. Hampl: Přes důležitost plánování na úrovni státu je nesmírně důležitá podpora mikroúrovně podnikání, stejně jako je důležité sladování rodinného života. Problém ale je, jak nastartovat aktivitu samotného regionu, když zároveň čelí obvinění v případě ROP Severozápad.

M. Pásková: Klíčovým tématem pro kraj jsou rekultivace krajiny, zejména díky tomu, že příroda pracuje sice pomalu, ale bezchybně. Právě vracení krajiny přírodě by mohly být velmi zajímavé pro turismus, například i odborný turismus pro vědecké pracovníky. Pro výbor by mohlo být zajímavé dělat určitou supervizi dokumentu a jeho uvádění do života.

K. Tichý: Velmi úspěšné je uhelné safari nebo muzeum hornictví, které je velmi moderní a využívá interaktivní prvky. Dále se rozvíjí přeshraniční projekt Krušné hory – UNESCO, který je pozastaven z německé strany.

V. Klusák se zeptal, jak se plánuje financování akčního plánu a zda se počítá s evropskými projekty.

K. Tichý: Potenciál financování je rozdělen do tří částí. Fondy ESIV a stávající operační programy s možností specifické výzvy. Dále by to mohly být národní programy a třetí větev představují zcela nové národní programy, které by mohly vzniknout přímo pro ohrožené regiony.

I. Kaplan: Řešením je právě Junckerův plán, kde je k dispozici 300 miliard eur. Nyní máme k dispozici národní rozvojovou banku, ve které ale nejsou peníze, protože zde není podnikatelský záměr. A to by právě mohli být vyslanci

Z. Machát poděkoval panu K. Tichému za jeho prezentaci i diskuzi a vyhlásil krátkou technickou přestávku.

Bod programu 2) Prezentace studie *Souhrn způsobů hodnocení kvality a odolnosti infrastruktury*, kterou pro OUR zpracovala VŠB-TU Ostrava

V. Šebek představil studii vysoké školy Báňské v Ostravě *Souhrn způsobů hodnocení kvality a odolnosti infrastruktury*. Zároveň nabídl možnost představit studii přímo autory z VŠB-TU. Zadáním byla studie k vyhodnocení kvality infrastruktury, zaměřila se zejména na kritickou infrastrukturu.

Výbor souhlasí s tím, aby na některém z dalších zasedání autorský tým prezentoval samotnou studii.

Bod programu 3) Stav mezirezortního připomínkového řízení strategie ČR 2030

Z. Machát představil stav mezirezortního připomínkového řízení. Za Klíčovou oblast 2 Hospodářský model bylo 195 připomínek, dvě třetiny zásadní a třetina doporučující. Připomínky jsou většinou věcné, často jde o zpřesnění nebo oprava chyb, třetina připomínek chce zdůraznit vlastní agendu, zbytek připomínek je skutečně komplikovaných k vyřízení.

Za klíčovou oblast 1 Lidé a společnost bylo uplatněno 221 připomínek, zhruba polovina zásadních připomínek, polovina doporučující. Připomínky směřují především na indikátory a některé připomínky se musí probírat osobně s připomínkovými místy.

J. Simonová se zeptala, jak by měla vypadat spolupráce výboru na ČR 2030.

Z. Machát vysvětlil, že po schválení RVUR by dokument měla schvalovat vláda. Zde prostor pro práci výboru není, vláda by měla dokument schválit během března či dubna. Po schválení dokumentu bude role výboru ve spolupráci při přípravě implementační fáze, která by měla být hotová do konce listopadu 2017. Dalším bodem je příprava dokumentu pro HLPF v OSN v červnu letošního roku, kde bude ČR prezentovat svůj postup při naplňování SDGs.

Bod programu 4) Zhodnocení práce Výboru pro socio-ekonomický rozvoj za rok 2016

Z. Machát vyřídil poděkování od A. Chmelaře za práce v roce 2016, kdy se výbor sešel devětkrát a pracoval především na přípravě strategického rámce Česká republika 2030.

Bod programu 5) Plán práce v roce 2017

Z. Machát nastínil plán práce na rok 2017, ten by se měl převážně zaměřit na přípravu implementačního plánu k ČR 2030. Další témat budou náplní jednání výborů: infrastruktura, minimální mzda, sociální bydlení apod. Další témata mohou navrhnout členové výboru.

M. Pásková navrhuje, aby v rámci implementační fáze bychom se měli zaměřit jednak na regionální témata, zejména zaměřená na dnes představené regiony.

Bod programu 6) Různé

Z. Machát připomněl Evropský týden udržitelného rozvoje, který se bude konat od 30. Května do 5. Června. Úřad vlády je národním koordinátorem pro Českou republiku. Akce se pořádají zejména v regionech, hlásí se přímo na webu tydenudrizitelnosti.cz. Zapojují se zejména deštníkové organizace jako je Zelený kruh,

V červnu by se mělo v Praze konat setkání European Sustainable Development Network ESDN.

O. Charvát se představil jako nový tajemník Výboru pro socio-ekonomický rozvoj.

Zapsal: Ondřej Charvát
Počet stran: 9 / 9 celkem
Počet příloh: 0
Datum: 26. 2. 2017